Nr. 27. Sibiiu, Joi 5 Martie 1881. *Anul XXIX.*

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl
Pentru **străinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la:
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român", strada Măcelarilor Nr. 37.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:
Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rîndul cu litere garmond — o timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sibiiu, 4 Martie.

Românii încă n'au făcut alta, decât au pregătit o întrunire de alegători în conferență și diaristica maghiară s'a și pus pe comentare despre urmările conferenței.

O spunem din capul locului, că atențiunea aceasta ne este binevenită, deși nu putem consimți cu cuprinsul din cocmentarele, ce i le fac diarele maghiare.

Fiindcă nu ne putem estinde asupra tuturor căte se scriu despre mișcările electorale ale Românilor ne vom da silința a resuma în vre-o câte-va puncte ceea ce cugetă diaristica maghiară despre mișcarea electorală a Românilor.

La locul dintâiu trebue să spunem, că concetățenii nostri de naționalitate maghiară ne fac să înțelegem, că tot ar fi mai bine, ca Românii să remână pasivi cum au fost de un timp încoace.

În privința punctului acestuia opiniunea „frățească" este atât de afabilă, încât și motivează bunătatea acestei atitudini pentru Români: ca să nu ne desvălim slăbiciunea și să ne acoperim fiascul, ce l'am face, în activitate.

În locul al doilea ni se spune, că noi n'avem ce să mai pretindem, de oarece legislațiunea ungurească în legea de naționalități a mers până la estremul posibilității cu concesiunile, ce poate Ungaria face, față cu naționalitățile, prin urmare și cu Românii.

În locul al treilea ni se recomândă, că dacă va fi, ca Românii să pășească în acțiune, să se alăture la una din partidele maghiare și să nu se pună, cum s'au mai pus, la dispoziținea reacțiunei vieneze, sau ce e și mai rău, să graviteze în afară.

Sfatul bun ni se cuvine să-l repinge, vină el ori și de unde și ori și când. Deci noi sântem recunoscători pentru bunele servicii ce ni se fac, mai ales acum, când Românii ear stau ca Ercule la punctul, unde se desbină căile.

Când ar fi însă ca să ajcem câte un cuvânt, *exhauriant* la fiecare din cuvintele „bine voitorilor" nostri, ar trebui să respundem separat la fie care punct din cele resumate mai sus, căci la fie care este mai mult de dis, decât se poate scrie într'un articol de diariu.

Vom cerca așa dar, după cum ne demândă împregiurările, a dice ceva cumulativ la toate, fără de a pretinde ca ceea ce dicem să converteze pe iubitorii nostri la credința noastră politică.

Pasivitatea sau activitatea o lăsăm la o parte deocamdată ca cestiune deschisă, și vom avè în vedere numai eventuala desvălire a „slăbiciunei" noastre.

Recunoscem și noi, că nu dispunem de mijloacele, care le au în vedere cei ce ne amenință din capul locului cu fiascul. Scoși, după cum ne arată istoria, din dreptuirile noastre fără de causă suficientă și în defavorul binelui adevărat al patriei, Românii au să se lupte cu toate neajunsurile unui popor remas afară de bariera vieței publice. Scim însă tot din istoria patriei, mai veche și mai nouă, că dacă ascultau Românii numai de povețele „binevoitoare", ce li s'au dat, astăzi poate nici nu mai erau Români. Dela *supplex libellus* în coace Românii prin „desvălirea slăbiciunilor lor", la 1848 și deatunci încoace, îndrăsnind multe „fiascuri" au ajuns în anii 1863/4, ca conform instituțiunilor, care le-au adus cu sine și sistemele câte au urmat unele după altele, a li se recunoasce naționalitatea pe aceeași treaptă, pe care se afla și celelalte din patrie. Acesta era scopul năzuinței Românilor și nu visurile, care bulgueau capetele celor ce se tem aievea și în somn de gravitare în afară și de Daco-România.

În timpul, când venia dualismul ca să îa locul sistemelor de mai nainte, foile maghiare de pe atunci, din cari unele mai trăiesc și astăzi, ne asigurau, sus și tare, că ceeace ne-au dat sistemele anteriore, ni se va conserva și în sistema de acum. Legea de naționalități era destinată să confirme asigurările date.

Însă aceasta lege proclamată astăți de macsimul, ce poate concede legislațiunea ungară naționalităților, prin urmare și Românilor, din națiune nea redus la naționalitate, eară drepturile concrete, în practica dilnică ordinațiunile ministrilor le au redus mai departe încât, din lege n'a mai remas decât paragrafii pe hârtie.

Combinând acum „slăbiciunile" puse în perspectivă cu „abundanța" de drepturi garantate în legea de naționalități nimicită prin ordinațiuni ministeriale, nu putem veni la altă concluziune, decât, că se poftesce dela noi ca să renunțăm din capul locului la ființa noastră națională și folosindu-ne de o parte de beneficiuli limbei maghiare introduse în scoalele poporale și de alta de scăderea taxelor pentru maghiarare, să ne lepădăm a fi Maghiari cu totul și cât mai îngrabă.

Atunci am fi cei mai buni patrioți în înțelesul binevoitoarelor sfaturi și atunci în adevăr, că n'am avè ce mai căuta după partidă națională; căci ne ar sta bine, fie în șirurile „liberale" ale guvernului, fie între adoratorii prorocului dela *Collegno al Baraccone.*

Păcat că noi înțelegem patriotismul altfeliu. Noi vedem pericului cari ne amenință din afară libertetea în înțelesul ei genuin și din causa aceasta noi am vrea o patrie împăcată pe terenul egalei îndreptățiri cu toate popoarele sale de ori ce limbă, însă fie-care cu limba lor.

Eată dar în ce stă și cocheterea noastră cu Viena, o cocheteare, care multimită Domnezeu, încă deschiu drumul și între o parte de Maghiari, în acea parte, care vede mai departe de gardul, care încungiură curtea și casa patriotică.

Maghiarii n'ar trebui să trăcească numai din amenințări și suspectări aruncate asupra neamaghiarilor. Ci a-semenea tendințe în vitalitatea lor să dorească, ba să contribue din toate puterile, ca toți factorii să concurgă cu însușirile lor la prosperarea patrei comune.

Ei bine, nu fac așa. Dar atunci, de dragul ilusiunilor lor, noi nu putem să ne aruncăm în vêltorile politice, cari spală și pustisec, dacă ea din furuori, ci cu slăbiciunea noastră vom stărui, ca să ne întărim cu toții spre a ne conserva o patrie, în care să fie asigurată conservarea noastră și a lor cu toate tignele libertăței, în înțelesul adeverat al cuvêntului.

Românii nu se vor amăgi de cuvinte. Scoala cea aspră politică, prin care au trecut strămoșii, moșii, părinții nostri și o parte din generațiunea actuală, este cu mult mai instructivă decât să se facă loc declamațiunilor poetice, cari din partea unor compatrioți se fac cu ochii întorși spre Englitera. *Hic Rhodus, hic saltare debemus.*

Una însă trebuie să ne notăm bine. Cu luare aminte să ascultăm toate câte din compatrioții Maghiari, să examinăm bine tot ce ție și să alegem *numai* ceea ce este de ales pentru binele tuturor.

Românii n'au fost nici odată egoiști, nici în politică nici în societate. Nu vor fi de nici acum. Însă totodată să ne uite nici macsima *morală*: Să iubesci pe deaproapele ca pre *tine* însuți.

Atentatul asupra împăratului Alecsandru II.

„Agence russe" raporteaza detaliurile următoare: „Atentatul s'a săvârșit lângă canalul Ecaterina, în apropierea palatului Michail. Împăratul se întorcea, urmat de escortă și de adjutanții directorului de poliție, la palatul de earnă. Marele principe Michail venia mai în urmă, încrucându-se și el acasă dela revista ținută în scoala de călărit. Când a căjut bomba cea dintâiu, care a rănit doi Cerchezi, împăratul s'a dat jos, să vadă ce li s'a întêmplat, cu toate că cocierul a declarat, că vrea să'l ducă în palat. Îndată după ce împăratul s'a dat jos a esplodat și bomba a doua dinaintea lui și i a sdrobit amêndouè picioarele. Esplosiunea a fost atât de vehementă, încât s'au sdrobit geamurile dela ferestrile birecirei de preste canal și dela edificiul grajdiurilor curței. Marele principe Michail și adjutantul directorului de poliție Dworșețchi, care era lovit în patrudeci și cinci de locuri de aschiile bombei, a alergat la locul nenorocirei și punênd pe împăratul în sania lui Dworșețchi l'a transportat în palatul de earnă. Criminalul, care a aruncat bomba cea dintâiu fu arestat, al doilea a dispărut în mulțime. În urma scurgerei sângelui împăratul a perdut simțirile pe scări și nici că s'a mai trezit. Provêdut cu s. cumineteră a murit pela patru oare. Mulțime de populațiune s'a adunat înaintea palatului, în giurul cărui s'a tras numai decât un cordon de miliție."

Moștenitorii tronului părăsind palatul fu întâmpinat de aclamațiunile poporului. În toate birecirile spontan s'au făcut rugăciuni.

Trupele au jurat credință moștenitoriului de tron în casarme.

Alt diariu din Petersburg spune, că înainte de 2 oare, când împăratul s'a întors din manegiul inginerilor, apropape de podul grajdiurilor de curte fu rănit de bombe aruncate sub trăsură, sdrobindu'i picioarele din jos de genunchi. Unul dintre atentatori fu arestat numai decât.

Altă telegramă spune, că s'au arestat doi criminali. Atentatorii purtau bombele în cârpe albe.

Ear altă telegramă spune, că cea dintâiu bombă n'a atins nici pe împăratul nici trăsura. Însă după ce s'a dat jos, a doua bombă l'a sdrobit picioarele și trăsura. Dece din escortă sûnt parte morți, parte răniți de moarte. Între acestia și politistul Dworșețchi. Mai multe persoane sûnt rănite ușor.

Având mulțimea de moartea împăratului stăta a fost de pêtrunsă de durere încât plângea. Dintre cei doi arestați unul e recunoscut de un elev al academiei montanistice.

* * *

Afară de detaiurile de mai sus aflăm o versiune, după care la cea dintâiu detonațiune, caii dela trăsura împărătească au căjut și ruinele trăsurei au scoperit locul. Împăratul a eșit întreg dintre ruinele trăsurei. Până aci își păstră presența deplină. Însă în cel mai de aproape moment s'a auțit o detonațiune nouă. Împăratul căju acum la pământ. Era numai puțini pași departe de trăsura sdrobită. Dărabele din bombă i rupse de tot amêndouè picioarele. Împrotsinuea, care nu se poate descrie, în urma acestei scene înfricoșate, a procurat timp unei grupe de curățitori de strade (ocupată cu ferirea zăpeței din pasagiu) pentruca să se împrăscie. Ofițerii și cazacii, cari escortau pe împăratul, au năvălit asupra bieților muncitori pe când alții erau ocupați cu împăratul, care zăcea pe pământ. În furia cea dintâiu un cazac a ucis pe un curățitoriu de strade. Poate că acesta este causa de s'a dis, că atentatorii au fost curățitori de strade. Într'acea poliția a pus mâna pe doi atentatori. Unul dintre aceștia ori era înalt și purta ochelari. Pământul, unde au căjut bombele, era rimat, lămpașele în apropiare sparte. La prima cercetare a rănilor s'a vêdut, că nu numai picioarele dinjos de genunchi erau sdrobite, dară și mânile purtau răni și una ușoară și capul. Scurgerea sângelui, care curgea din diverse părți ale corpului a scurtat viața rănitului, căci după catastrofă împăratul n'a trăit decât o jumêtate de oară. Posturile din palatul de earnă s'au întărit numai decât cu un despărțement din gardă, restaurațiunile și toate locurile publice fură închise numai decât în întreg Petersburgul. Comercianții au închis prăvăliile nesiliți de nimenea. Dela toate bisericile se auțiia sunet de clopote.

Ambasadorii tuturor puterilor s'au grăbit la palatul de earnă spre a'și esprima înaintea membrilor familiei împărătesci condolența. Consternațiunea la curte nu se poate descrie.

„P. Ll.ª aduce următoarea telegramă: Atentatul asupra țarului a avut loc apropape de palatul Mareiprincese Caterina. Mai mulți, lu-

crători, cari îşi făcură de lucru mătură̧nd zăpada, au aruncat din distanţă foarte mică sub trăsura împărătească două bombe, cari au şi explodat. Împăratul a fost rănit de moarte la picioare şi transportat fără de simţiri în palat, unde între 3½ şi 4 oare ’şi-a dat sufletul. Din escorta împărătească mai mulţi căzuseră morţi şi parte răniţi. Doi părtaşi la atentat sunt arestaţi. Împrejurile este foarte adâncă.

„Berl. Tagbl.“ anunţă: „Când împăratul s’a întors de la manegiul Michail spre palatul de carnă, nisce indiviḑi au aruncat bombe esplosive în escipagiul împărătesc. La întâia bombă împăratul a sărit din trăsură ţi̧cându-: „Cineva din escortă ioviţ?“ În momentul acela a esplodat a doua bombă rupându picioarele împărătului de tot. Proiectile au pătruns şi în fruntea deasupra ochiului. Doi atentori au fost prinşi numai decât, al treilea în fugă, măcar că s’a apărat cu revolverul. La 4½ oare chironomul de până acî, salutat ca Alecsandru III, s’a preumblat în sania descoperită, cu soţia sa dea dreapta, prin mulţime dela Prospectul-Newschi, din palatul de carne până la palatul său.

Şi mai detaiat descrie „Herold“ atentatul. După acesta împăratul, când a sărit din trăsură a văzut pe un oficer de gardă căd̨ând şi ingrigiat de viaţa acestuia a alergat la dênsul. Acesta din parte’şi ingrigiat de viaţa împăratului, uitând adresa cuviincioasă a pus mâna pe umărul împărătesc şi a ţis: „Domnule eşti rănit?“ „Mulţămită lui Dumnedeu nu sînt, sînt nesatins, te rog să-mi spuneţi cum eşti.“ „Trebuie însă să vêd de cei răniţi.“ Pe pământ zăceau răniţi cazaci din escortă căt şi pasanţi civili. Împăratul s’a apropiat de un cazac rănit greu şi a dispus transportarea lui. În nemijlocită apropiare un gardist preobraşenschi (după alţii dela marină) ţinea pe un atentator strîngendu’i braţele de dinapoi. Într’o mână atentatorul avea revolvêr şi într’alta pumnal. Criminalul e om tînăr, palid la faţă, cu pêr blondin şi o bărbuţă de mustăţi. Se vede deasupra buzei. Era îmbrăcat civil. Împăratul ’l-a privit un moment, în urmă a ordanat ducerea lui şi awe de gând să pleace pedestru a casă, măcar că cocieriul stăruiea să se suie în trăsură. Într’acesa poporul curgea din toate părţile. Abia a păşit împăratul de doue de trei ori, şi un june din mulţime se apropie de dênsul, înalţă un obiect s’i aruncă cu toată puterea dinaintea picioarelor împăratului. Împăratul, după cum spun cei ce erau de faţă, şi-a făcută cruce. În momentul acesta a urmat o esplosiune teribilă. Toţi cei din apropiere au fost trântiţi la pământ. Între atentatul dintâiu şi cel de al doilie trecuse doue, trei minute. După ce s’a împrăsciat norul cel mare de fum s’a vêzut cum împăratul înnota jos pe pământ într’un lac de sânge. Atentatorul prins este elev al academiei montanistice şi se chiamă Grusnakof sau Rusnacof şi susţine a nu cunoasce scopul atentatorilor. Mutilaţiunile împăratului sînt îngrozitoare. Piciorul drept este rupt dela degete până sus la trup. Familia împărătească a jurat încă Duminecă credinţă ţarului celui nou, gardele au jurat a doua di. Dela toţi monarchii au sosit telegrame de condoleanţă. Cetatea e liniscită. Dispositiunea generală posmorită. În 2/14 l. c. princesa Jurjevsca (Dolgoruky), soţia lui Alecsandru II, a plecat cu familia întreagă la Italia. De principesa şi de familie s’a îngrigit Imp. de mai naînte prin testament. Înmormêntarea s’a fost hotărît să fie Joi. Este însă cu putinţă, că se va mai amêna ceva şi adecă până vor veni representanţii în număr complet dela toate puterile.

— Din alte sciri telegrafice aflăm, că picioarele împăratului atât erau de sdrobite, încât numai câte o faşie de carne le mai ţinea la oladă. Mâna dreaptă sdrobită, inelul de nuntă rupt şi împins în carne. Lucrul cel dintâiu al medicilor fu, că i legară toate vinele, spre a împrejta sângele căt a mai remas în trup spre inimă. Întrebuinţându-se medicamente, împăratul pe un moment a venit într’atâta la sine, că a ofat şi a deschis ochii. Moment în acesta îa folosit spiritualul seu şi l’a împărtăşit cu s. cumineccătură. Vre-o câte-va secunde după aceasta împăratul a fost mort.

Diarele russesci spun, că unul dintre atentatori e stipendist împărătesc.

* * *

Alecsandru II nu este cel dintâiu ţar russesc, care a trebuit să moară moarte silnică. Petrii şi Paulii încă au fost omoriţi în tăcere, în camerele de pompă, de inşişi vilii lor curtesani. Ei căd̨ură jertfă unei revoluţiuni de palat ca sultanii orientali Selim şi Ibraim.

Întâiaşi dată să Rusia înaintea spectacululi, unde persoana sacrosanctă a ţarului se vede disparênd de pe tron în urma unei conjuraţiuni din sînul poporului; plebeii, demagogii s’au însinuat cerênd cuvêntul, „revoluţiunea de jos“ s’a anuntat. A fost o teribilă amăgire, când contele Loris-Melicof a anunţat triumfând sfârşirea nihilismului; acum se vede, că „boala“ aceasta n’a putut fi învinsă nici de asprimea draconică a guvernatorilor-generali, nici de prudenta tactică multicomitoare a vice-ţarului armean. Conjuraţii n’au dat pardon nici absolutismului „moderat.“ Ţarismului nu i remâne alta, decât se se reformeze în insuşi pe sine, să se converteze la ideile moderne, la împăcarea cu poporul.

Se poate, că nici parlamentarismul nu va abate pe revoluţionarii sociali russesci dela activitatea lor destructoare, pentrucă secta nihilistilor stă pe terenul lui Bacunin, care privia teoriile constituţionale de nisce scamatorii ale potentaţilor. Cu toate aceste constituţiunea este unicul mijloc, cel puţin, de a combate, de a face nepăgubitoriu nelimpezitul nihilism. Guvernul în luptă singur şi părăsit lupta cea desperată cu conjuraţii nevêduţi; massele steteau nepăsătoare la o parte şi se înholbau curioase, poate cu ascunsă bucurie maliţioasă, la spectaculi, cum autoritatea, înaintea cărei trebuiau să tremure, la rêndul ei trebuia şi ea să tremure înaintea loviturilor neprevêgute ale sectarilor. Pentruce să intre şi poporul în lupta aceasta, pentru ce să apere o ordine de lucruri, care lui nu-i dă nici rost, posiţiune şi stat, nici nu ’l-a admis la viaţa publică. Armata întreită de poliţişti, soldaţi şi dvornici n’a fost în stare să apere nici măcar o unică viaţă omenească. Ea n’a fost în stare să scape pe domnitorul ei propriu de nimicire în capitală, în centrul puterei sale. Ţarismul, aşa cum este, s’a dovedit impotent, prin urmare nesuficient atât pentru scopul politic cât şi pentru scopul absolut. Nici în interesul propriu ţarismul nu mai poate merge înainte pe căraările sale de până acum. El îşi poate asigura numai atunci esistenţa pe viitoriu, dacă se va îndrepta spre despreţuitul şi nebăgatul în samă aliat, unicul, care îl poate mântui şi scăpa — spre popor. Alecsandru III va fi sigur numai dacă îşi va încungiura tronul cu o gardă de cetăţeni, dacă va preface miliciaenele de sudiţi în tot atâţi împreună-interesaţi şi apărători ai ordinei. Nu cnuta, nu furcile, nici hecatombele altor victime vor împedeca întoarcerea unei plotoşa cea mai tare a ţarului va fi o foaie de hârtie — dice „D. Ztg.“

Alecsandru III.

Foia oficială a publicat în 2 Martie a doua di după atentatul şi moartea ţarului Alecsandru II următorul manifest împărătesc:

„Noi din mila lui Dţeu Alecsandru III, Împĕrat şi Autocrat al tuturor Ruşilor, Ţar al Poloniei, Mareprincipe al Finlandei etc. etc. aducem la cunoscinţa şi sciinţa tuturor supuşilor noştri credincioşi.

Ai plăcut celui Atotputernic, nepătrunsa în sfaturile sale, a cerca Rusia cu o grea lovitură a sorţii şi a chema la sine pe binefăcătorul ei, împĕratul Alecsandru II.

El căd̨u lovit de mânile sacrilege ale ucigaşilor, cari în mai multe rênduri au căutat să’i stingă viaţa. El au căutat să’i stingă viaţa cea mâtă tot prin un cordin de cutremur, până ce s’a scăpărea măriei Rusiei şi a binelui poporului russesc.

Se ne plecăm înaintea nepătrunsei voinţe a providenţei dţesci şi să înălţăm rugăciuni la cel Atot puternic pentru odichna sufletului nemaculat al adormitului nostru părinte.

Ne suim pe tronul eredit dela străbunii nostri al împĕraţiei russesci şi al ţarismului Poloniei şi ducatului legat de acela şi a marelui-ducat al Finlandei. Luăm asupr̨ne sarcina împusă de Dţeu încredinţându-ne în atot puternicul lui ajutoriu. Binecuvêntarea lui asupra lucrărei noastre spre binele iubitei noastre patrie şi îndreptarea paşilor noştri spre fericirea tuturor supuşilor noştri credincioşi!

Repetînd noi votul făcut înaintea lui Dţeu celui Atot puternic de tatăl nostru, conform aşeţământului strămoşesc de a consacra toată viaţa noastră grigei de binele, puterea şi onoarea Rusiei, provocăm pe toţi supuşii noştrii credincioşi, înaintea altariului celui Preaînalt a’şi întrunî rugăciunile cu ale noastre şi le demandăm a ne jura credinţă noue şi următorilului nostru, Înălţimei Sale imperiale moştenitorului, Marelui-principe, Nicolae Alecsandrovici.

Dat în Petersburg în anul dela nascerea lui Christos 1881 şi cel dintâiu al împĕraţiei noastre.“

Alecsandru III este al doilea fiu al Imp. Alecsandru II. El a devenit moştenitoriu de tron după moartea fratelui său Nicolae Alecsandrovici. Alecsandru III e născut la 1845, are crescere militară. El s’a alăturat la direcţiunea naţională russească, inimică Germaniei şi întreţine corespondenţa cu conducătorul panslavişt̨ilor Asc a s o f f.

Impresiunea atentatului afară din Rusia.

În Viena împĕratul Francisc Iosif a primit scirea despre omorîrea împĕratului Alecsandru în 13 l. c. n. după 5½ oare seara. Împĕratul prinţul şi archiducele Carol Ludovic şi totcmai se servia cafeaua, când ajunse vestea înfricoşată. Împĕratul după primirea scirei dintâiu a fost de durere aprospe ca şi paralisat. După ce monarchul îşi veni eară în fire, el demandă de loc, a telegrafa împĕrătesei la Combermere-Abbey şi principelui de coroană despre fapta înfricoşată. El însuşi numai decât scrise o telegramă autografă de condoleanţă către moştenitorul tronului russesc şi trimise un mult dupăce acesa una mai lungă către familia împĕrătească la Petersburg. În 14 l. c. n. archiducele Carol Ludovic ca representant al Maiestăţei Sale şi a casei împĕrătesci şi regale a plecat la Petersburg, pentru a asista la ingroparea ţarului răpostat.

În Berlin fapta sângeroasă din Petersburg la început a fost copleşit sufletul împĕratului Wilhelm într’un mod stârnitor de ingrigire. De loc după sosirea scirei principele de coroană s’a dus în palatul împĕratului, care îl cuprinse în braţe. Împĕratul nemţesc primi scirea în 13 l. c. după amedi intre 4 şi 5 oare. El, după „Berliner Tageblatt“, ar fi leşinat puţin, s’ar fi recules însă curênd. Împĕratul, pêtrunş până la adâncul inimei de durere, a plâns cu amar. În mijlocul sistemei de eterne din Berlin s’a desfăşurat o activitate febrilă. Cancelarul principele Bismarck a lucrat până către 2 oare dimineaţa. La înmormêntarea ţarului se vor duce, după cum se aude, principele de coroană şi principele Frideric Carol, mareşalii campestrii contele Moltke şi baronul de Manteuffel, probabil şi un representant al cetăţii Berlin, al cărui cetăţean de onoare a fost ţarul. Împĕratul prin un cordin de cabinet din 14 Martie n. a ordonat o jale de patru săptĕmâni pentru armata întreagă, şi o jale de cinci săptĕmâni pentru acele regimente, ale căror şef a fost împĕratul reposat. „Armata va dovedi prin aceasta, că împărătăsece adâncua mea durere de prietinul meu cel mai credincios şi probat şi de mult iubitul meu nepot, şi va aduce împĕratului reposat mulţămita sa până în cicolo de mormênt pentru bunăvoinţa dcosebit prietinoasă documentată faţă cu armata.“ Teatrele regale sânt închise pentru trei dile: 14, 15 şi 16 Martie n.

În Paris atentatul din Petersburg a făcut o impresiune însemnată. Presidentul Grévy a trimis noaptea pe adiutantul seu la ambasadorul Russiei, pentru a se înscrie la condoleanţă. Diarele se dcosebesc în coloritul espresiunilor lor faţă cu fapta grozavă din Petersburg; căci pe când partea mai mare a gazetelor francece condamnă crima oribilă, se află toţuşi un Rochefort, care declară diua de 13 Martie de un dat nemuritor pentru Rusia şi se bucură, că revoluţionarii russesci sânt odată rĕsplătiţi pentru statornicia lor.

În Roma încă a fost o mişcare neobicinuită în urma scrierei despre atentatul asupra ţarului. Ducele de Aosta, ministrul president Cairoli, mai mulţi minstri şi alte persoane însemnate au petrecut pe cei doi mari-principi russesci, cari se aflau în capitala Italiei, la gară. Secretarul de stat Jacobini, s’a dus după mandatul papei la marii-principi, pentru a le esprima condoleanţa şi indignarea asupra atentatului.

În Londra familia regală este nemijlocit atinsă de atentatul asupra ţarului, de oarece acesta a fost tatăl ducesei de Edinburg, a fiicei reginei.

Revista politică.

Sibiiu, în 4 Martie.

Parlamentele câte funcţionează în Europa, şi afară de Europa, cu puţine escepţiuni, n’au remas neimpresionate de atentatul din Petersburg. Impresiunei aceştea n’a dat espresiune.

La Viena, din întêmplare crisa parlamentară de care vorbirăm în nrul trecut, s’a terminat în 14 l. c. st. n. alegêndu-se president în locul contelui Coronini, cu 184 contra 155 voturi, Polonul Dr. Smolka. Lucru ciudat. Dr. Smolka în diua dintâiu a presidărei sale în parlament a arătat de o parte, că e de adânc abisul între Cechi şi Poloni şi de alta căt e de fără tact, neadmiţênd în casa deputaţilor senatului imperial a se da espresiune corespunţătoare pentru tragicul sfârşit al împĕratului Alecsandru II. Dorinţa de a se da espresiune a venit dela Cechi.

Parlamentul din Roma a stigmatisat atentatul din Petersburg de o faptă infamă. Senatul şi camera Francisei ’şi-au esprimat indignaţiunea cu toate, că aci s’a observat o mică disonanţă, cerênd un deputat a se vota asupra indignaţiunei. Garibetta a nădujit disonanţa ţicênd, că

la astfeliu de ocasiuni nu s'a votat nici odată. Senatul din Washington și legislațiunea din New-York încă și-au esprimat indignațiunea față cu atentatul.

In Lissabona a disolvat politia un meeting republican pentrucă a aclamat republica.

Politica d-lui Bismarck.

„La nouvelle revue" în ultimul'i numĕr, sub titlu de „Epistole despre politica esteriorâ", dice „B. P." cu oarecare preocupațiune, cuprinde un articul de care-care insemnătate, pe care credem, că e bine s'ĕ facem cunoscut cetitorilor din două puncte de vedere. Mai întâiu, el despinge foarte bine politica internă a cancelarului german, cu urmările sistemei sale despotice, isolării și impletiturilor, ce intrebuințează; Estă articulul:

Politica personală a dlui Bismarck între prevederile, ba chiar sperințele tuturor acelora, care urmează cu o curiositate amestecată de satisfacțiune cursul spăimêntătoarelor sale violențe. Victimă a escesului de putere și a isolărei sale, el perde din ce în ce ecuilibrul, bunul simț, tactul, flexibilitatea, ba chiar și cunoscința oamenilor, principele păstrează încă neatinse facultățile sale în conducerea afacerilor străine, însĕ, în politica interioară, nu ia alt în considerațiune, afară de voința sa, nici obiectiuni, nici obstacole, nici convenințele parlamentare, nici chiar autoritatea împĕratului. Majoritatea sa, pentru el nisce instrumente servile, și oamenii, care îl servesc, nisce simplii agenți pe care vrea sĕ'i scoată la lumină și apoi sĕ'i destituie, îndată ce incep a înțelege altfeliu lucrurile sau dau semne de independență. Nici odată înaltul sĕu dispreț pentru camere, pe care le reduce rapede la neputință, nu a dat de pe față cu mai multă evidență ca în discusiunea privitoare la împuinarea impositelor. Se scie, că proiectul se radimă pe un presupus escedent, care nu s'a obținut în bugetul Prusiei de cât cu perderi din partea bugetului imperiului; în cât privesce împuinarea impositelor, acesta e o procedere foarte simplă, care nu permite de a se pune la nouă multă evidență ca în discusiunea privitoare la împuinarea impositelor. Se scie, că proiectul se radimă pe un presupus escedent, care nu s'a obținut în bugetul Prusiei de cât cu perderi din partea bugetului imperiului; în cât privesce împuinarea impositelor, acesta e o procedere foarte simplă, care nu permite de a se pune la nouă multă evidență ca în discusiunea privitoare la împuinarea impositelor. Se scie, că proiectul se radimă pe un presupus escedent, care nu s'a obținut în bugetul Prusiei de cât cu perderi din partea bugetului imperiului; în cât privesce împuinarea impositelor, acesta e o procedere foarte simplă, care nu permite de a se pune la nouă multă evidență ca în discusiunea privitoare la împuinarea impositelor. Se scie, că proiectul se radimă pe un presupus escedent, care nu s'a obținut în bugetul Prusiei de cât cu perderi din partea bugetului imperiului; în cât privesce împuinarea impositelor, acesta e o procedere foarte simplă, care nu permite de a se pune la nouă multă evidență ca în discusiunea privitoare la împuinarea impositelor. Se scie, că proiectul se radimă pe un presupus escedent, care nu s'a obținut în bugetul Prusiei de cât cu perderi din partea bugetului imperiului; în cât privesce împuinarea impositelor, acesta e o procedere foarte simplă, care nu permite de a se pune la nouă multă evidență ca în discusiunea privitoare la împuinarea impositelor. Se scie, că proiectul se radimă pe un presupus escedent, care nu s'a obținut în bugetul Prusiei de cât cu perderi din partea bugetului imperiului; în cât privesce împuinarea impositelor, acesta e o procedere foarte simplă, care nu permite de a se pune la nouă multă evidență ca în discusiunea privitoare la împuinarea impositelor.

Chiar în acest mediu stât de decil, în care se mândresce c'a injosit toate caracterele și că a făcut sĕ capituleze tot ce miroasă a particularism, el finesce prin a esaspere pe contrădicetorii sĕi. El i nimicesce până ce numai su nimic de temut nici de așteptat dela el, și atunci ei reiau curagiul pentru a'i ține pept, și nu fără succes.

Printre colaboratorii pe cari el 'i-a îndepărtat după obiceiu, fost a vre-unul mai mult injurat, mai mult desprețuit ca dl de Camphausen? Sânt acum 4 ani, când teribilul seu stăpân 'l declara incapabil de tribună, 'l dedea pradă colegilor sĕi, și nenorocitul nepătând decât sĕ bilbăcască, scotea din buzunar o mare batistă roșie în care vărsa lacrămi ferbinți ca un scolar prins cu greșeală, când e bătut de neînduplecatul seu profesor.

Dl de Camphausen, de sigur numai avea nimica de așteptat spre bine sau spre rĕu dela vechiul seu șef; întocmai ca și aceĭ soldați, cari se obicinuesc cu nevoile resbelului, după o panică și un haos, fără sĕ se înșăimânte, a privi în fața aceluia, care l'a făcut sĕ lăcrămeze în public și care caută încă sĕ'l fascineze cu priviree mâcar. El enumeră în liniesce erorile economice pe cari voia sĕ baseze o supresiune cu totul neesplicabilă.

Când criticul temerar termină, dl de Bismarck deja nervos, nelinișcit silit a părăsi din când în când sala pentru a lua aer, dovedesce prin aceasta un rĕu repetă învectivele bructale cu care 'l sfărâmase; el face procesul inteligenței sale rebele, care motivase despărțirea lor; incapabil de a formula o propunere utilă, de a lua cea mai mică inițiativă, el remăsese așa cum îl lăsase sau mai bine cum îl concediase de milă.

Dar de astădată dl de Camphausen remase imposibil; fulgerile se slăbiseră și victima răspunde foarte linisciit, biroului turburat: „Mĕ unesc în acest punct cu dl de Bismarck, cel puțin sunt tot așa de fericit ca și dlui de a numai colabora cu d-sa."

Cancelarul surprins de atâta îndrăsnelă, începe a amenința: „Voiu face ca sĕ intervie regele, și dacă colaboratorii mei îmi causează incurcături, eu voiu publica desarăcie lor." Și de astădată a pățit-o; suvenirile dlui d'Armin sfărîmat odiniocară cu o ferocitate implacabilă, nu turbură conscința dlui de Camphausen și ca prin minune este aplaudat de o parte a camerei, căreia comunică prin un esemplu ne așteptat, forța sa de scăpare.

Dl de Bismarck pre atât de bătut precât de nemuțămit, caută o pradă pentru a'și resbuna nervii: sĕ provedem deja o descărcare subită; mai mulți nu eras siguri observând marea mânie a lui Achille reținut sub cortul seu de către o dispositiune oficială care nu prĕdicea nimic bun.

Ministrul de interne, comitele de Eulenburg, este acela în capul căruia s'a spart necazul cu dl de Camphausen. In adevĕr însĕ, motivele care 'l-au făcut sĕ'l loveacă se deosibesc de tot ce s'ar fi putut presupune; acesta e originalitatea unei impresiuni de teatru.

Dieta discutând un proiect de lege asupra competenței autorităților administrative în Vestfalia și în provincia Renană, ridicase cu toate încercările ministrului de interne, consiliarilor guvernamentului privighitorea administrațiunei comunale; o atribuia consiliilor de districte, adecă unor corpuri elective și deliberătoare. Camerea seniorilor era dispusă, a da acestă prerogativă statului; însĕ în acest interval, comitele Eulenburg se unise cu dispositiunile pe cari el le combătuse, și cere într'un mod leal înaltei adunări de a înclina ca și dênsul pentru a evita întârzierile și conflicturile.

Atunci intervine *Deus ex machina*, sub forma consiliarului Rommel, care, spre mirarea generală, scoate o hârtie din busunarul seu, și declarându-se trimisul principelui de Bismarck afirmă în numele seu, că guvernul ar oceĭ în curênd revisuirea legei amendate, pentru ca sĕ poată fi aplicată provinciilor de curênd anecsate. Comitele de Eulenburg era desaprobat după această lovitură fără asemĕnare, ședința fu rădicată în mijlocul unei agitațiuni indescriptibile și ministrul de interne remisese imediat împĕratului demisiunea sa.

Se vorbia în zadar, că dl de Bismarck păstra în contra comitelui de Eulenburg ură vechie, și că privia cu ochi rĕi favoarea sa la curte; dar minteni nu'și esplică această mĕsură neașteptată, atunci când ocasiunile cele mai bune pentru a ajunge la acelaș resultat, erau ale dlui de Bismarck decât încurcătura de a'și alege. El mersese prea departe în mânia sa persecutătoare. Împĕratul se opuse demisiunei, principele ereditar se alipi pe lângă tatăl seu pentru a împĕca lucrul. Ce s'a petrecut în Culisă? In ori-ce cas neîmpĕcatul cancelar revenise la de nemuțămitul seu dulci. Cu un curagiu vecin sfruntării, el a încetat decodată de a mai fi bolnav și întrând în parlament s'a esprimat astfeliu:

„Declarațiunea cetită de dl M. Rommel în numele meu, nu trebuia sĕ fie adusă de el la tribună. Ea n'a fost destinată a fi cetită, ea a fost destinată numai și numai a da instrucțiuni consiliarului Rommel. Din întâmplare am fost împiedecat de a da aceste instrucțiuni din gură, trebuia deci sĕ le dau în scris și nu mĕ așteptam ca ele sĕ fie cetite textualmente."

Întêmplarea joacă un prea mare rol în această comedie și nimeni nu credea de pe dl de Bismarck și de distras; dar cel puțin 'i-a trebuit o raține superficială: pe care a găsit-o cu destulă subtilitate într'o distincțiune dintre provinciile de curênd anecsate și între cele vechi:

„Aceasta voiam sĕ arĕt prin declarațiunea mea: eu nu puteam sĕ prevĕd momentul când această declarațiune va fi anecsată. Această discuțiune, nici ea nu a fi cetită, nici ceea-ce va fi putut dice în discuțiune înainte ca ea sĕ fie citită. Eu nu m'aș fi putut gândi că s'ar interpreta declarația în acest sens ca ea sĕ insemneze o desunire între două ministere. Nu e neunire. Cei doi ministri votează legea astfel precum ea ne este supusă astăzi. Ministrul de interne nu'și esplicase efectele ce ar putea sĕ aibă legea în provinciile de curênd anecsate."

Cine nu ar fi convins, că comitele de Eulenburg, după această onestă esplicațiune, s'a formalisat prea curênd, și că cancelarul a trebuit sĕ'l peardă fără a observa?

Resultă din toate aceste incidente că sûnt limite chiar și la capriciile omnipotente ale dlui Bismarck și pentru întâiaș dată el a făcut o frumoasă și bună amendă onorabilă sub energica impulsuine a împĕratului. Suveranul, care adăpostesce sub umbra dreptului divin pe dominatorul său, a făcut totuși pe supusul sĕu sĕ îngenuche, și visita ce el a hotărît a face dlui Bismarck îndispus, a avut echou în acest act public de supunere respectuoasă. „Eu nu vin aici în qualitatea mea de cancelar. Aici nu e vorba de cancelar, ci de un president de ministeriu, de un servitor al regelui Prusiei. Nimeni nu scie mai bine de cât majestatea sa, că nu va putè găsi un servitor mai credincios și mai devotat ca mine, nu numai în calitatea mea de funcționar al statului dar încă ca vasal brandeburges și vasal de nascere, ca membrul unei familii care a servit pe familia domnitoare de când am avut fericirea de a fi guvernați de ea."

După acest omagiu, care stabilesce ordinea ierarchică și pe care dl Bismarck a trebuit sĕ'l dee cu atât mai multe ori, ca o pedeapsă a propriei sale mării, el a votat cu grațiositate dispositiunile agreate de către comitele de Eulenbourg. Însĕ noi ne am îngela tocmai dacă, omul, care a reportat o asemenea victorie nu ar plăti mai curênd sau mai târdiu și foarte scump avantagiile momentane. Ori cât de unit ar fi adversarul dl de Bismarck nu are obiceiul de a ierta și în ura sa ascunsă resbunarea 'i e totdeauna formidabilă.

Mult s'au observat și comentat coclusunile discursului cetit în numele Împĕratului de comitele Stolberg la deschiderea Parlamentului. In urma unei asigurări despre realitatea relațiunilor amicale ale imperiului cu toate statele străine, garanțiile păcei presente s'au aprețiat astfel: printre puterile Europene domnesce acordul cel mai perfect asupra datoriei de a menține pacea; chiar asupra scopului esențial al negociațiunilor pendente între ele, nu s'a produs desunire. Sûnt deci autorisat a esprima conființa majestății sale, că puterilor le va succede prin unirea lor, ca pacea europeană sĕ nu fie chiar în parte turburată și în ori ce cas ca aceste turburări sĕ fie astfel mărginite, ca ele sĕ nu atingă nici pe Germania, nici pe vecinii sĕi.

Varietăți.

* (Inscințare.) Conform § 9 p. b și d. din statutul reuniunei învĕțătorilor români ort. res. din Țeara Bârsei are onoare subsemnatul comitet a aduce la cunoscința membrilor reuniunei, că adunarea generală ordinară se va ține în Satulung, biserica vechie, la 15 și 16 Aprilie a. c. cu următoarea programă:

Ședința I în 15 Aprilie.

1. Precis la 8 oare a. m. servițul divin cu invocarea duchului sânt la care vor lua parte toți membrii reuniunei presenți. 2. Deschiderea ședințelor de președinte. 3. Apelul nominal. 4. Raportul comitetui despre activitatea în decursul anului espirat. 5. Raportul cassarului general al reuniunei. 6. Alegerea comisiunilor de revisiune a rapoartelor și pentru inscrierea membrilor noi. 7. Disertațiunea intitulată; „Idealul învĕțătorului român."

Ședința a II-a în 15 Aprilie la 3 oare.

Desbaterea proiectului celui mai nou de statute, presentat de comitet până la 5½ oare, după aceea prelegere practică: „Introducerea în gramatica limbei materne."

Ședința a III-a în 16 Apr. la 8 a. m. Raportul comisiunilor; alegerea noului comitet; continuare în desbaterea proiectului de statute.

Ședința a IV-a în 16 Apr. la 3 p. m.

Continuare în desbaterea proiectului de statute; ficsarea materialului pentru adunarea generală procsimă și a locului unde sĕ se țină.

Din ședința comitetului reuniunei învĕțătorilor români ort. res. din țeara Bârsei, ținută în Brașov 20 Februarie 1881.

St. Iosif pres. — *I. Aron*, secr.

* (*Koriszmics* a patra oară candidat în Ogna Sibiiului) În „Magyar Polgár" cetim, că „cea mai mare parte" dintre alegĕtorii dela Ogna au trimis adresă de încredere

deputatului Korizsmics, provocându-se candideze și pe cielul al patrulea. N'avem onoarea a cunoasce pe dl Korizsmics nici ca celebritate parlamentară, nici ca vre-un sprginitoriu în oare-care privință a comunei, care l'a onorat cu mandatul până acum. În loc de mantiu de aur promiși încă în periodul I era pe nici sé perdem și sacca de dinaintea nasului cu totii. „Partea cea mare de alegători", care de acum se laudă, că „candidează" ni se pare, că e o seamă de oameni, care crede, că prin o *captatio benevolentiae* va mai putè trăi bine vre-o două trei zile pe contul „erariului." „Alegători" de acestia ar trebui sé-și păstreze timpul și conceptul pentru alte afaceri, de cari se impedecă la tot pasul acolo la dânșii și sé se adopere a „fericí" Ogna după altă metodă mai casnică și mai economică, dar nu după metoda de a umbla cu nasul prea pe sus, când lipsele și necazurile de jos și de acasă strîga mai tare decât se atragă munzii atențiunea. Poate vom avè ocasiune sé fim și mai espliciți.

* Din causa esundărilor se întrerupsese comunicațiunea pe linia drumului de fer Cucerdea și Ludoșul-murășului. „Kellet" din 16 Martie spune că comunicațiunea pe linia numită e restabilită.

* (Dări în comitatul Turdei) după raportul inspectorului de dare Alecsandru Seltesz, cetit în consiliul comitatens în adunarea de comitat, s'au încasat în anul acesta n. 6,706 fl. 85 cr. restând cu 1 Martie n. suma de 199,947 fl. 81 cr. Tacse militare s'au încassat 870 fl. 75 cr. și au mai remas de încassat cu 1 Martie încă restul de 47,815 fl. 54½ cr. v. a.

* (Târgurile în Altina.) Ministeriul de comerciu reg. ung. sub datul 5 Faur n. 1881 Nr. 1739 a retrămis cererea comunei Altina concădându-i, o încassa cu prilegiul celor două târguri ale ei următoarele tacse: 1. De o vită mare 5 cr.; 2. De o vită mărunță, precum viței, mânzii sub 2 ani 3 cr.; 3. De un porc, oaie, capră etc. 1 cr. sub condiția însă, ca în această privință se raporteze camerei comerciale din Brașov. Acesta primind de sine sé va face tacsele de tarifă le-a și recomandat spre întărire.

* (Recrutarea) în cetatea Brașovului pe anul curent se va efectuì în 27, 28 și 29 Aprilie n. Contingentul de recruți este 80 și pentru reservă 8 ficiori. Conscrișì sunt 559 de ficiori și adecă în clasa primă 237, în a 2-a 173 și în a 3-a 149 de ficiori. Contingentul de recruți pentru anul trecut este acoperit. Întreg, precum reservă însé mai lipsesc 42 de ficiori.

* (Târgul de earnă în Sighișoara) de astădată a fost slab. Cumpărătorì și vendêtorì au fost de tot puțini.

* (Legea în contra beției în Germania.) Proiectul de lege referitor la beție, care acum de curênd s'a bubsternut Senatului federativ german, spre desbatere, sunà estractivmente în următorul mod: § 1. Acel om, care se va găsì în locuri publice într'o stare de beție rușinoasă și provocătoare de scandal, se va pedepsì cu 100 mărci (70 fl.) s'au două septemâni închisoare. Dacă cel înculpat în cei trei ani din urmă a fost de mai multe ori condamnat pentru beție, atunci se privesce ca stricat de beție, se va pedepsesce numai cu închisoare. §. 2. Dacă cineva se îmbată astfel, că și perde voința sa individuală, determinată prin rațiune, și comite vre-o fapță criminală, care atrage după sine urmărirea judecătorească se va pedepsì în următorul mod: în locul pedepsii, care s'ar fi mêsurat cu moarte sau închisoare pe viață dupâ legile penale, se mesură pentru inculpatul beției cel puțin 1 an temniță grea. Paragraful 5 sună: Cei condamnați pentru beție se vor închide într'un institut anumit corecțional, menit pentru beției, și inspectorii carcerului vor dispune de mijloacele necesare pentru a cura pe cei stricați de beție. Paragrafii 3 și 4 cuprind în sine determinări secundare referitoare la asprimea pedepsii în casuri speciale obvenînde. Cei-l-alți nefiind de așa mare importanță îi-am trecut cu vederea.

* (Descoperirea.) Din Bucuresci:

* (Defraudațiune.) Un funcționar din Paszto — dupăcum ne spune „Egyetértes", a defraudat o sumă de 1500 fl. și a falsificat o poliță de 400 fl. scriind pe ea numele a 2 locuitori din Paszto și plasând-o la institutul de credit pentru această sumă. El este arestat.

* (Zăpada.) În loc de primăvară, de vre-o câteva dile încoace, am căpetat zăpadă. Baba Dochiă e rău dispusă în anul acesta. Zăpada Mărții a. m. era mare și încă tot mai ninge, parcă aveam vreo să înceapă earna.

(Vêrsatul) a erupt și în Salva lângă Năsăud, unde dintre bolnavi vre-o căția au și murit.

* (Lege marțială.) În districtul Petrovaradinului, înmulțindu-se crimele de tâciunărie comanda generală, ca tribunal granițeresc pentru cercurile Mitrovitz, Panzua-veche și Semlin, apoi pentru hotarele orașelor, Semlin, Carlovetz și Petrovarodin, a statorit legea marțială.

* (Cutremur.) Din Roma se scrie în 12 Martie n. în noaptea de pe urmă s'au simțit 15 șguduituri de pământ în Feligno și în Perugia apoi 3 șguduituri vehemente în Cittadacule. Pagube însé nu s'au întêmplat.

* (Slănina americană.) Între ministeriul de comerciu ung. și între guvernul austriac se pertractează despre modalitatea: cum sé se oprească importul de slănină americană și de carne de porc în amêndouă părțile monarchiei. După cum ne spune „Oraz. Ert." oprirea importului protegiat de ministrul ung. de comerciu e între'adêvăr și enunciată.

* (Ploaie artificială.) Un proiect prea original, a fost presentat Academiei din Paris, de generalul Ruggles. Acest proiect consistă în a face sé plouă ori când vei voi. Este basat pe proprietățile fisice cunoscute până acum, adecă, de a produce în mijlocul norilor esplosiune ajutorul dinamitei sau a unei alte materii esplosive puternice. Generalul dice, că esplosiunea făcêndu-se în nori condensă stratele și unindu-le între dênsele poate produce ploie. Generalul Ruggles amintesce, că ideea sa este de acord cu a fisicului Espy, care propunea sé se aprindă focuri mari, pe câmpuri, ca prin căldură, straturile de aer de jos, calde sé se ridice în atmosferă și unindu-se cu cele reci de sus, se poată produce ploaie.

Câmpurile cari sûnt în pericole mari, din causa secetei, proprietarii n'au decât sé risce această procedere, ca sé se poată încredința de descoperirile dlui Ruggles. Cearcă și vei isbuti, dice proverbul.

* (Emancipațiunea femeilor.) În California și poate și în Statele-Unite este cel dintâiu caz, că într'un proces criminal stau față'n față două femei ca procurori, adecă Laura de Force Gordon și Clara Foltz. Așa și doamna G. N. Kellog este cea dintâiu femee, care se află la pracsa judecătorească la tribunalul din Kansas.

Posta din urmă.

În Pyrosbugu clopotele anunță începerea dolinlui. Cadavrul împăratului va fi espus 14 dile în capela palatului. Al doilea arestat se chiamă Nicolai Ivanov, care a mărturisit că-Rusacof e proiectatorul atentutului; eo mitetul nihilistilor a declarat că nihilistii au decretat moartea împăratului. Guvernul englez a încunoscințat poliția din Petersburg că se plănuesce **un atentat nou contra țarului celui nou.**

Bombele esplosive au fost preparate în laboratoriul academiei monanistice din Petersburg.

Este prepus că atentatul a fost pus la cale din cercurile curții, ca se împedece declararea princesei Dolgoruky de împărătească, ce împêratul doria mult.

Bursa de Viena și Pesta
din 15 Martie 1881

	Viena	*Pesta*
Renta de aur	112.90	112.60
Emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer oriental ung. .	85.75	85.75
Emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient ung. . .	101.50	102.25
Oblig. de stat dela 1876 de ale drumului de fer oriental ung. .	87.50	88.—
Imprumutul drumurilor de fer ung.	128.—	128.25
Obligațiuni ung. de rescumpărare pământului	96.40	96.75
Obligațiuni ung. cu clausulă de sorțire	95.20	95.50
Obligațiuni urbariale temeișane .	96.—	96.25
Obligațiuni urb. temeș. cu clausulă de sorțire	94.—	93.50
Obligațiuni urbariale transilvane .	94.75	94.75
Obligațiuni urbariale croato-slavone	96.—	—.—
Obligațiuni ung. de rescumpărare în greimel de vin	94.25	84.70
Datorie de stat asstriacă în hârtie	73.70	73.75
Datorie de stat în argint . . .	75.65	75.75
Renta de aur austriacă	92.25	92.50
Sorți de stat dela 1860	130.—	130.—
Acțiuni de bancă austro-ung. . .	811.—	810.—
Acțiuni de credit austr.	266.—	266.—
Acțiuni de bancă de credit ung.	292.50	290.70
Sorți ungurești de premii . . .	116.25	116.75
Sorți de regularea Tisei	108.20	108.—
Argint	—.—	—.—
Galbin	5.54	5.54
Napoleon	9.29½	9.29½
100 marce semțesci	57.15	57.15
London (pe polița de trei luni) .	117.40	117.35

Economie.

Arad, 26 Febr. Pro hectolitrû grâu fl 10.50—11.70; sêcarâ fl. 9.30—9.50; ovz fl 6; ovêz fl 5.25—5.40; cucuruz fl 5.15; spirtu de grâu 30.50—31, *es detail* fl 32.—33; per 100 tîr %.

Budapesta, 12 Martie. n. În rândul trecut neam esprimat părerea, că după semenințile și descrise atunci zăpada și frigul vor ține încă multă vreme. În sêptêmâna trecută însé ne neașteptate s'a schimbat temperatura cu iujală, timpul a devenit tare domol, ba chiar călduros în ginerile dintâiu ale septemânei și ploi merunte, dar pătrunzêtoare și călduțe, zăpada cea groasă de mai înainte s'a topit toată în toate părțile; câmpurile acum sûnt toate fără zăpadă, riurile carâși s'au desghețat, ghiața a trecut mai toată pe riuri, căsunând vedi bine ici colo și înundâții dar din norocire ne însemnate și așa și Dunărea în scurt timp va fi toată liberă de ghiață. Navigația carâși începe a se mișca și drumurile pe uscat devin din gi în gi tot mai bune și abicite spre a putè învia carâși comunicația amorțită de peste carnă. Negoțațle numai decât au început a fi mai vie și cuantitățile articlelor mai mari. Prețurile cu deosebire ale cerealelor n'au fost însé scumpe, ba se poate afirma, că au scâdut cu vreo câțiva cruceri la maja metr. Aşa notăm în special:

Grâul la 50,000 m. m. s'a vêndut cu fl. 10.—10.5—Sêcara 6.000 m. m. cu fl. 6.—10.; orzul cu fl. 6—7; ovêzul cu fl. 6.—6. 50; cucuruzul cu fl. 5—6.10; fâina a trecut bine; asemenea și pâstăioasele și adecă mazarea cu fl. 9—12; fasolea cu fl. 8.25—9; lintea cu fl 9—18; mălaiul cu și în rândul trecut (toate per 100 chilogr); lâsile cu fl. 1.90—2.70 per chilograme; Spirtul este pentru 70% au avut bun têrg.

Din Ungaria au mai peste 3000 în Austria peste 4000 și din Arded aproape la 1000 de capete; unsoarea de porc s'a vendut cu 70—71; slănina cu 70—71; slănina cu fl. 62—70; sâul cu fl. 44—45; și pirtul cu fl. 30—31 *en gros* cară *en detail* cu fl. 32—33; cartofi cu 2,50—2.70 per maja

Peile de toate soiurile au avut trecere dară prețurile tot cam cele din rândul trecut ici colo înălțva și mai eftine.

Estras din foaia oficială Budapesti Közlöny."

Licitațiuni: în 2 Aprilie și 2 Maiu imob. lui Ioan Petreszan și soți în Diod (judec. cerc. Aiud); în 14 Martie imob. lui Andrei Frana în Bistrița (trib); în 27 Martie imob. lui Ioan Kovacs în Cadicfalău (trib. Odorhei); în 5 Aprilie și 5 Maiu imob. lui Ioan și Florea Preda în Alțina (trib. Sibiiu); în 9 Aprilie și 9 Maiu imob. remasului după Michail Toth în Semeș (judec. cerc. Sângiorz); în 24 Martie imob. lui Alecsandru Karacsay în Lăpișta (trib. Deșiu); în 25 Martie imob. lui Ioan Kiosch în Dipșa (trib. Bistrița); în 4 Aprilie și 4 Maiu imob. remasului Gregor Carol Mihalyi în Aiud (judec. cerc.); în 21 Martie imob. remasului după Ioan Stef în Vormaga; în 22 Martie imob. remasului după Edmund Gluca în Merișor (trib. Deva); în 30 Martie imob. lui Francisc Bittai în Sângătin (trib. Sibiiu); în 30 Martie imob. contesei Ester Lazar născută Dionisie Bernard în Grebenis; în 24 Martie imob. remasului după Teodor Vodă în Manitta (judec cerc. Lugoș); în 12 Aprilie și 12 Maiu imob. lui Frederic Binder în Panul de jos (judec. cerc. Sebeș.)

O boală alarmătoare

de care suferă [27] 2—6

mulți din toate clasele poporului

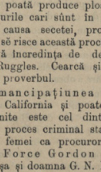

Boala incepe cu nici neregularități de stomac; cari negligându-le atacă tot corpul precum și rerunchii, ficatul, în genere întregul sistem de mistrire, și de care mulți nu sciu nemic până când nu le vine mai multe rosuri pacientul nu este conscius de boala sa. Dară însé pacientul se întrebă pe sine, atunci leoame poate afla, unde zace și care este boala sa.

Întrebare: Pofta-ți este cari dimeri, apăsătura greutăți de respirațiune, după mâncare? Simt vr'o greutate și amețală? Imi simt ochii galbini? Vederea mi diminuează, la deșteptare limba, gâtul, dinții acoperiți de o materie cleioasă împrumutată cu un gust rău și gureî? Am durerî în coaste, sau la spate? Nu am un simț la parten dreaptă ca și când ficatul se ar' mări? Este o stăbiciune, sau am amețală, care me cuprinde ridicând-mă din pat? Este neregularea rerunchilor mai bună sau în rea stare? Sunt bolnav cu oare-care timp lucrîn vas se formează (en dreptău) la fundul acestuia? După mâncare este mistirea în legătură cu umflarea pântecului? Produce vênturi și răgăială? — Aceste diferite simptome sau ce se întâmplă adesea cât-va timp pe suferințele și sânt premergêtorî unei boale foarte durerose.

Dacă un timp mai îndelungat un se dă atențiune boalei, cauzează o tusă sacă împreunată cu friguri de când în când, febre și pâlma uscată și de o culoare brună, mânile și picioarele vor fi continua acoperite de o sudore rece, cu câți ficatîi și rerunchii devin din ce în ce mai bolnavi, apar și dureri reumatice, când atunci starea sănătății nu mai poate fi vindecată.

Este de mare importanță, ca accentă boală sé se caute de timpuriu, chiar la aparența ei, ceea ce prin pupin mediocritate se poate delătura astfel, că apetitul se revină și cu greutate de mistire se înceapsace regulat. Boala se numesce: „Boala de ficat" și adevărul este că nu sânt rare remedii pentru ea. Un astfel de remediu este „Schäfer's Extract", o preparațiune vegetabilă, care se face în America pentru proprietarul A. I. White la New-York, London și Frankfort. Acest medicament pătrunde rădăcina boalei per care o delătură prin întregul sistem.

Deposite pentru Ungaria, Transilvania, Croația etc.

în **Sibiiu la August Teutsch,** apotecariu

In: **Agram:** L. M. Fiskh, Sigm. Mittlbach; **Budapesta:** Josef v. Török, Farmacia Königsgasse 7; **Dunafüldvar:** Josef v. Papp; **Esseg:** Jos. Goldschmied; **Gr.-Becskerek:** Ig. Mercsser; **Gyöngyös:** Ferd. Merfiz; **H.-Mezö-Vasarhely:** Jul. Kiss; **Karlstadt:** Gustav Findeis; **Clusiu:** J. Bird, Nic. v. Szakby; **Deva:** Eduard Bullmann; **Miskolcz:** Er. Mor. Horz; **Neusatz:** K. Grossinger; **Neutra:** Kern. Tombor; **Nyiregháza:** Em. Schwarz; **Oedenburg:** A. Reckert; **Pancsova:** W. Graf; **Pressburg:** Friedr. Henriei, Fid. Finstorl, Rud. v. Solitz; **Schemnitz:** Fr. v. Stanhay; **Szegedin:** K. Barcsay, A. Kovacs; **Temesvar:** M. Fuhner, Hunyadianus, St. Tarocsy; **Vinkovce:** L. v. Alexani; **Warasdin:** Arn. Hochfinger; **Werschetz:** G. Bicnerth, Drogist; **Zupanje:** A. Matter.

Proprietariu A. I. **White** *depositura principală* și *en gros* pentru *Ungaria, Transilvania* și *Croația* la **Jos. v. Török,** Farmacist în Budapesta, Königgasse 12.

Redactor responzător: **Nicolau Cristea.** Editura și tiparul tipografiei archidiecesane.